

RAPPORT

från den Första internationella konferensen om kvinnor, fred och miljö i Moskva den 1-6 juni 1989.

Som representant för SKV deltog jag i den Första internationella konferensen för kvinnofrågor, fred och miljö den 1-6 juni i Moskva. Konferensen var samman kallad av Soviet Women Committee och sammanlagt 106 kvinnor från 24 länder i Europa, USA, Canada och Afrika deltog.

Den sovjetiska gästfriheten var som väntat stor, och konferensdeltagarna togs väl omhand under ett par dagar och före och efter konferensen. Själva konferensdagarna blev inte alltför betungande genom att studiebesök och utflykter anordnades varje eftermiddag. Där fanns flera valmöjligheter.

Jag besökte dels Moskvas vattenreningsverk och ett ekologiskt center "Ecopolis-Kosino", båda ställena belägna åtskilliga mil utanför Moskva.

Starkast intryck på mig gjorde utflykten till Zagorsk, ett andligt centrum, där vi bland annat fick besöka den pågående mässan i en av de många vackra katedralerna, en otrolig och oförglömlig upplevelse.

Viktigast var naturligtvis själva konferensen. Som ofta vid simultantolkning gick en del av innehållet förlorat, men klart stod emellertid att där var församlad

en ansenlig mängd av kunniga och intressanta kvinnor, bland annat initiativtagarna till Women Strike for Peace, Bella Abzug och Barbara Bick. Själv kände jag mig som något av en sparv i tranedans eftersom jag inte arbetat så mycket med freds- och miljöfrågor som de flesta andra kvinnor på konferensen. Jag gjorde dock ett inlägg i diskussionen som i all sin enkelhet fick starkt gensvar, bland annat intervjuades jag av en journalist från tidskriften "Women of the Whole World" och av två kvinnor från Finland. Jag framhöll, att vi alla måste vara beredda på att offra en del av vår lyxkonsumtion och skära ner vår höga levnadsstandard om jorden skall kunna räddas.

Flera specialseminarier var anordnade. Bland annat leddes ett av Margarita Papandreou, global nätverksamordnare för "Women for a Meaningful Summit" (WMS). Denna rörelse har som närmaste mål att få ledarna för de två supermakterna att hålla ett ekologiskt toppmöte inom en nära framtid. Själv deltog jag i ett seminarium om feministisk ekologi, lett av Hilka Pietilä från Gröna feministerna i Finland. Den feministiska ekologin kritiserar framför allt den manligt inriktade dualistiska vetenskapen och hävdar i stället helhet och enhetlighet.

Den finska organisatio-

nen NYTKIS, "Kvinnorganisationer i samarbete" grundades hösten 1988 med inriktning på internationellt samarbete och biståndsarbete. Som ett resultat av det internationella samarbetet har det utvecklats intresse för ett gemensamt handlande i miljöfrågor.

Närmast på programmet står en samling av östersjökvinnorna för att rädda Östersjön. Denna samling skall äga rum i Finland på världsmiljödagen 5 juni 1990 och alla kvinnoorganisationer i östersjöländerna uppmanas att sända en delegat.

Under konferensen pågick den sovjetiska partikongressen, vilket innebar att flera av de ledande kvinnorna i Sovjetunionen inte kunde delta i vår konferens. Kvinnokommitténs president Zoya Pukhova kunde därför bara närvara vid konferensens inledande sektion samt vid dess avslutning. Vid en av sektionerna kom emellertid några av de kvinnliga kongressdeltagarna på besök till oss och svarade på frågor från konferensen. Partikongressen hindrade oss tyvärr av säkerhetsskäl att besöka Kreml och Leninmausoléet.

Till konferensens inledningstalare hörde också en representant för högsta Sovjet, F. Morgun, ordförande för den statliga kommittén för miljöskydd. Naturligtvis fanns det olika åsikter bland konferensdel-

tagarna om att en man var närvarande, men med tanke på att den sovjetiska kvinnokommittén sorterar under Högsta Sovjet så var väl knappast något annat att vänta.

Genom Morguns närvaro gavs ju dock ett tillfälle för konferensens kvinnor att ställa manssambället till svars. Efter en sedvanligt manlig utläggning om kvinnors och mödrars speciella begävnings för freds- och miljöfrågor konstaterade Morgun, att han inte kunde lova att kärnkraften skulle avvecklas. Energibehovet är alltför stort. Han sade sig dock kunna lova att det som hände i Tjernobyl aldrig mer skall upprepas. Ett sådant löfte är ju i och för sig lätt att avge och förpliktar till intet, då en och samma sak bara kan hända en gång.

Det kändes som något av ett antiklimax att så där i konferensens början mer eller mindre få fastslaget vad som är möjligt eller inte möjligt att göra. Men funnes det inga svårigheter att kämpa emot så behövdes heller ingen internationell kvinnorkonferens för att rädda jorden från miljöförstöring. Visioner, idéer och förslag om vad som kan och måste göras saknades heller inte på denna första internationella konferens för frågor om kvinnor, fred och miljö. □

Hjördis Levin

"Vi kvinnor i fredskampen"

Ruth Bohman har lagom till SKV:s 75-årsjubileum, utkommit med sin bok *"Vi kvinnor i fredskampen"*.

Den är färsk så det har inte blivit tid att läsa den ännu, men på bokens baksida står bland annat:

Det började 1914 med de frisinnaade kvinnopionjärerna kring tidskriften *Tidevarvet*, Elisabeth Tamm, Elin Wägner och andra. De ville verka för fred och förståelse över skyttegravarna. Kers-

tin Hesselgren talade i Nationernas Förbund och krigsåret 1939 deltog Moa Martinson i en fredskonferens.

Efter kriget deltog deras förening, Svenska Kvinnors Vänsterförbund, i det internationella kvinnoarbetet.

Under mycket svåra förhållanden motstod man det kalla krigets ideologiska blockeringar.

Man demonstrerade mot svensk atombomb.

Så kom Vietnamkriget. Kvinnoarbetet fortsatte och i tidskriften *Vi Män* skrev Sara Lidman flam-

mande protester mot krigets vanvett. En ny generation trädde till.

Rut Bohman har tagit del i detta fredsarbete sedan 50-talets början.

I sin bok låter hon kvinnogestalter och skeenden träda fram med den fräschör som bygger på direkt-rapporteringen i tidskrifterna:

Tidevarvet, Vi Kvinnor och Vi Män skrev.

Boken kan beställas från SKV:s expedition i Göteborg, tel 031-14 40 28 och från expeditionen i Stockholm, tel 08-40 92 05. Pris 100 kronor.